

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 21/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudkyne Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného

v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona a za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona.

3. V uvedenej trestnej veci bol sťažovateľ uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 17. mája 2020 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

4. Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 16. novembra 2020 predĺžil väzbu sťažovateľa v prípravnom konaní do 15. júla 2021.

5. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020 bola sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 16. novembra 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd sa v rámci konania o jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu nevenoval dôvodnosti predĺženia väzby, ale materiálnym a formálnym dôvodom väzby v podstate tak, ako pri žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, čo sťažovateľ považuje za odopretie spravodlivosti a zásah do jeho osobnej slobody.

7. Sťažovateľ namieta teda, že nebol zákonný dôvod na predĺžovanie jeho väzby len s odôvodnením postačujúcim dosiaľ, že by mohol ovplyvňovať svedkov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

8. Pri predĺžovaní väzby podľa slov sťažovateľa ide o výnimočnú situáciu a predĺžiť väzbu je možné len vtedy, ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Otázka hrozby, že prepustením sťažovateľa na slobodu bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, nebola súdmi objasnená a nezaoberali sa ňou. Pritom práve toto je podstata rozhodovania o predĺžení väzby, a nie materiálne a formálne dôvody väzby (ktoré samozrejme musia existovať tiež), inak by materiálne a formálne dôvody väzby vždy automaticky znamenali možnosť predĺžovania väzby len vzhľadom na ich existenciu, čo je v rozpore s výkladom ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku, prakticky by nešlo potom o výnimku, ale o pravidlo.

9. K hodnoteniu materiálnych dôvodov väzby najvyšším súdom sťažovateľ poznamenal, že nie je pravdou, že by si selektívne vyberal svedkov, ktorí mu v rámci jeho obhajobnej argumentácie vyhovujú, a výpovede nevyhovujúcich svedkov bagatelizuje, ale robí tak práve najvyšší súd a je to zrejme aj z odôvodnenia jeho predošlého uznesenia sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020, na ktoré v napadnutom uznesení sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020 odkazuje.

10. Sťažovateľ z pohľadu zachovania základných zásad trestného konania a rešpektovania princípu prezumpcie neviny považuje konštatovania najvyššieho súdu uvedené v uznesení sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020 v tom zmysle, že sťažovateľ je zjavne ovplyvniteľný predstaviteľmi zločineckej skupiny, za nebezpečné, pretože vopred hovoria o tom, že sťažovateľ skutok spáchal, čo je neprípustné a neakceptovateľné.

11. Sťažovateľ považoval za potrebné uviesť, že prvostupňový súd sám spochybňuje materiálny základ jeho obvinenia, keď v rozhodnutí o predĺžení lehoty trvania väzby zo 16. novembra 2020 konštatoval, že ak sa preukáže, čo tvrdí prokurátor, potom *«naozaj bol [REDAKOVANÉ] hlavne lojálnou osobou, ktorá pomáhala zločineckej skupine a zjednodušene povedané v danej skupine „hral len pomocné husle“»*, a preto bolo podľa sťažovateľa potrebné sa s týmto vysporiadať aj z pohľadu predĺženia lehoty väzby.

12. Podľa názoru sťažovateľa zo žiadneho procesne vykonaného dôkazu nevyplýva, že by mal alebo mohol mať ešte aj v tomto štádiu konania po vypočutí všetkých relevantných svedkov kolúzne zámery. Ak áno, súd ich mal presvedčivým spôsobom odôvodniť, čo sa nestalo, jeho rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné.

13. Sťažovateľ zopakoval, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí základom sťažnosti sťažovateľa nezaoberal a svoje rozhodnutie odôvodnil arbitrárne, akoby ani vôbec neriešil otázku predĺženia lehoty trvania väzby, ale otázku prepustenia z väzby na základe žiadosti. Navyše, najvyšší súd neposudzoval dôvody predĺženia väzby sťažovateľa individuálne vo vzťahu k nemu, ale poukázal na to, že sú rovnaké ako u spoluobvineného [REDAKOVANÉ] (s. 25 napadnutého rozhodnutia), čo je zjavne neopodstatnené, veľmi zjednodušené a nepravdivé, nejde o rovnakú situáciu obvinených nielen z pohľadu kolúzneho dôvodu väzby.

14. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 4 Tost/48/2020 zo dňa 30. 11. 2020 porušil ústavné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa článkov 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 4 Tost/48/2020 zo dňa 30. 11. 2020 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

17. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

19. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,
g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

21. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak.

22. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020.

23. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

24. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

25. Podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody

na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

26. Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

27. Podľa § 76 ods. 3 druhej a tretej vety Trestného poriadku predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7.

28. V zmysle svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o ochrane práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

29. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že najvyšší súd sa v rámci konania o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, ktorým mu bola lehota väzby predĺžená, nevenoval dôvodnosti tohto predĺženia, ale materiálnym a formálnym dôvodom väzby v podstate tak, ako pri žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, čo sťažovateľ považuje za odopretie spravodlivosti a zásah do jeho osobnej slobody. Zároveň spochybnil existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže zo žiadneho procesne vykonaného dôkazu nevyplývajú jeho kolúzne zámery. Napokon najvyššiemu súdu vytýka, že dôvody na predĺženie lehoty väzby neposudzoval individuálne, ale len poukazom na to, že sú rovnaké ako u spoluobvineného. Sťažovateľ preto považuje napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu za nepreskúmateľné a arbitrárne.

30. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (I. ÚS 100/04).

31. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00).

32. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen

pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. Obvinený môže byť do väzby vzatý a v nej držaný len z tých zákonných dôvodov, ktoré sú uvedené vo výrokoch súdnych rozhodnutí (III. ÚS 7/00, III. ÚS 77/05).

33. Na základe uvedeného je potrebné konštatovať, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

34. Najvyšší súd v úvode vo vzťahu k ústavnej sťažnosti relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 16. novembra 2020 zhrnul sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa spočívajúcu v tvrdeniach, že skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, sa mal stať v rokoch 2009 až 2011, pritom z neho vyplýva, že mal byť len lojálnou osobou, ktorá nie je priamo spájaná so zločineckou skupinou; že dôkazná situácia sa v priebehu trestného konania voči jeho osobe nezosilňuje; a že väčšina svedkov a obvinených nevie nič o členstve sťažovateľa v zločineckej skupine. Sťažovateľ v riadnom opravnom prostriedku spochybnil právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý je trestne stíhaný, a tým aj dôvod predĺženia lehoty trvania väzby.

35. Najvyšší súd pripomenul, že uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 z 24. septembra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a jeho väzba nebola nahradená žiadnym miernejším inštitútom. V tejto súvislosti považoval za neúčelné, dokonca za zmaťočné opakovať skutočnosti, s ktorými sa

vysporiadali konajúce súdy už v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe. Podľa jeho názoru, pokiaľ prokurátor, sudca pre prípravné konanie alebo senát najvyššieho súdu poukážu na konkrétne skoršie rozhodnutie v danej veci, ktoré detailne poskytuje odpoveď na opakovanú námietku obvineného, nie je možné z toho dôvodu konštatovať, že rozhodnutie je arbitrárne, abstraktné či neodôvodnené.

36. Následne najvyšší súd konštatoval danosť formálnych aj materiálnych podmienok väzby, ktoré vychádzali z dôvodného obvinenia z trestných činov a následne aj z rozhodnutí o väzobnom stíhaní (okrem iných aj) sťažovateľa. Uviedol, že v tomto štádiu trestného konania nebolo možné spochybniť dôvodnosť trestného stíhania, ktorá bola v tejto veci viackrát konštatovaná viacerými rozhodnutiami, a taktiež nebolo možné spochybňovať existenciu konkrétnych väzobných dôvodov, ktoré boli konštatované v ostatných rozhodnutiach.

37. Najvyšší súd súhlasil s názorom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) a sudcu špecializovaného trestného súdu pre prípravné konanie, že ani pri enormnom nasadení orgánov činných v trestnom konaní nebolo objektívne možné prípravné konanie v takej rozsiahlej trestnej činnosti zločineckej skupiny ukončiť v základnej lehote väzby. Niektorí obvinení zmenili postoj a začali spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní. Ich výpovede však bude potrebné verifikovať a konfrontovať s inými výpoveďami, čo konanie predlžuje. Ako uviedol prokurátor, je potrebné vykonať minimálne 32 úkonov vrátane výsluchov a vyhodnotiť výsledky znaleckého dokazovania. Vzhľadom na obsiahlosť spisu bude potrebné aj vyčleniť obdobie minimálne troch mesiacov na preštudovanie spisu. Preto požiadavku prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby u oboch obvinených, t. j. aj u sťažovateľa, považoval za úplne legitímnu.

38. Podľa názoru najvyššieho súdu nebolo potrebné opätovne opakovať formálne a materiálne podmienky väzobného stíhania sťažovateľa, pretože zhodne ako prokurátor a sudca pre prípravné konanie poukázal na výpočet jednotlivých väzobných rozhodnutí, ktoré dostatočným spôsobom venovali pozornosť ako formálnej, tak aj materiálnej stránke

stíhania sťažovateľa, pri dovedy nezmenených okolnostiach v jeho trestnej veci. Sťažovateľ sa podľa najvyššieho súdu snažil selektívne vyberať svedkov, ktorí mu v rámci obhajobnej argumentácie vyhovujú, a výpovede nevyhovujúcich svedkov bagatelizoval, s čím sa najvyšší súd vysporiadal napríklad v uznesení sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020. Predmetné rozhodnutie venovalo podľa názoru konajúceho súdu dostatočný priestor aj otázke týkajúcej sa údajného členstva sťažovateľa v zločineckej skupine s výpočtom svedkov, ktorí, čo sa týka tejto skutočnosti, vypovedali.

39. Spomenuté rozhodnutie podľa najvyššieho súdu detailným spôsobom analyzovalo, odôvodňovalo a poukazovalo aj na kolúzny dôvod väzby u sťažovateľa v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku spolu s výpočtom skutočností, z ktorých vyplývala dôvodná obava, že sťažovateľ bude na slobode pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. V tejto súvislosti dal najvyšší súd do pozornosti aktuálnosť spomínaného rozhodnutia, pretože je datované k 20. októbru 2020. Najvyšší súd poznamenal, že k novým skutočnostiam spochybňujúcim väzobné stíhanie sťažovateľa dovedy nedošlo.

40. V rámci samotnej potreby predĺženia lehoty väzby najvyšší súd poukázal na už uvedené skutočnosti týkajúce sa aj obvineného [REDAKOVANÉ], pretože náročnosť, rozsah trestnej veci, potreba vykonania množstva úkonov sa vzťahovala aj na sťažovateľa.

41. Pretože v niektorých otázkach najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí odkázal aj na odôvodnenie špecializovaného trestného súdu (sudcu pre prípravné konanie), ktorým bola lehota väzby sťažovateľa predĺžená, a to s poznámkou, že v dvojinštančnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, pretože prvostupňové konanie a konanie o sťažnosti proti nemu z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd sa oboznámil aj s obsahom prvostupňového rozhodnutia.

42. Špecializovaný trestný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 16. novembra 2020 zopakoval argumentáciu prokurátora, ktorý k dôvodom potreby predĺženia lehoty väzby uviedol, že z obsahu vyšetrovacieho spisu vzťahujúceho sa na danú

vec bolo evidentné, že vyšetrowanie prebieha plynule a bez priet'ahov a postupne vykonávanými dôkazmi sa posilňuje dôkazná situácia v neprospech obvinených, teda aj s'ťažovateľa. Prokurátor zastával názor, že väzobné dôvody u s'ťažovateľa naďalej pretrvávali tak, ako boli ustálené predošlými rozhodnutiami o osobnej slobode s'ťažovateľa, a to aj opakovane pri jeho žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu.

43. K samotnej dôvodnosti predĺženia lehoty väzby prokurátor konkretizoval, ktorých 32 úkonov bude potrebné vo veci ešte vykonať s tým, že nie je možné vylúčiť ani vykonanie ďalších vyšetrowacích úkonov, ktorých nutnosť bude odôvodnená z obsahu zmienených dôkazov.

44. Následne špecializovaný trestný súd vo vzťahu k pretrvávaniu podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti s'ťažovateľa poukázal na podrobnú argumentáciu dozorujúceho prokurátora, ktorý sa v rámci svojich podaní venoval nielen skutkovej analýze daného stavu, ale aj analýze právnej a sudca špecializovaného trestného súdu pre prípravné konanie si v zásade túto analýzu v plnom rozsahu osvojil a v podrobnostiach na ňu odkázal.

45. Uznal tiež, že argumenty obhajcu s'ťažovateľa proti jeho väzbe majú síce svoje ráció a sčasti bolo možné s nimi súhlasiť, avšak tieto nepovažoval za také, ktoré by mali za následok rozhodnutie o nepredĺžení lehoty väzby. Podľa špecializovaného trestného súdu bolo zrejmé, že s'ťažovateľ, ak sa preukáže tvrdenia prokurátora, bol naozaj hlavne lojálnou osobou, ktorá pomáhala zločineckej skupine, to však podľa konajúceho súdu je len okolnosť, ktorá môže mať v konečnom dôsledku vplyv na posúdenie prípadného trestu pre s'ťažovateľa. Špecializovaný trestný súd uviedol, že v prípade s'ťažovateľa nebolo možné nevidieť, čo o ňom bolo dovtedy uvedené nielen v rozhodnutiach sudcu pre prípravné konanie, ale predovšetkým v rozhodnutiach s'ťažnostného súdu. Ani jeden z týchto súdnych orgánov dôvodnosť trestného stíhania a dôvodnosť väzby doteraz nespochybnil, pritom táto nebola spochybnená ani poslednými výsledkami prípravného konania.

46. Špecializovaný trestný súd tiež pripustil, že v poslednom období tempo OČTK bolo spomalené, avšak nespochybniteľným faktom bola tá skutočnosť, že ide o prešetrovanie vecí, kde v konečnom dôsledku má vystupovať 25 osôb a priebeh trestného stíhania je spojený s viacerými zvratmi, ktoré vedú skôr k rozšíreniu podozrení než k ich eliminácii. Aj to bolo dôvodom, ktorý viedol špecializovaný trestný súd ku konštatovaniu, že sú dané dôvody na predĺženie väzby, ako to navrhol prokurátor.

47. Keďže najvyšší súd (ale menej konkrétne aj špecializovaný trestný súd) podstatným spôsobom oprel svoje názory o existencii dôvodnosti väzby sťažovateľa o aktuálnosť záverov predošlého rozhodnutia najvyššieho súdu o osobnej slobode sťažovateľa, ústavný súd sa s týmto rozhodnutím rovnako oboznámil.

48. Najvyšší súd v tomto uznesení sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020 uviedol, že danosť materiálnej podmienky väzby (t. j. dôvodnosť podozrenia, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestných činov a sú dôvody na podozrenie, že tieto spáchal sťažovateľ) vyplývala z vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Z ich výpovedí spôsobom postačujúcim pre posúdenie tejto otázky v danom štádiu trestného stíhania vyplývalo nielen to, že sťažovateľ mal byť členom zločineckej skupiny, ale tiež aj skutočnosť, že na podklade žiadosti obvinených [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] vyhľadal v podniku [REDACTED] poškodeného [REDACTED], ktorému uviedol, že je na neho objednávka, aby ho „posadil na invalidný vozík“ a aby si usporiadal svoje vzťahy s „[REDACTED]“. Následne po tomto konaní sťažovateľa poškodený [REDACTED] prispôbil svoje správanie predstavám [REDACTED] a [REDACTED].

49. Svedok [REDACTED] tiež uviedol, že k vykonaniu objednávky sťažovateľom nedošlo možno aj preto, že v tom čase chodil ozbrojený a mal ochranku, ktorá ho pred „[REDACTED]“ strážila.

50. K druhej materiálnej podmienke väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že táto je u sťažovateľa splnená, a to samotným konaním obvineného, ale aj ďalšími konkrétnymi skutočnosťami, z ktorých vyplýva dôvodná obava, že na slobode bude pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

51. Podľa najvyššieho súdu z dovtedy vykonaného dokazovania vyplývalo, že sťažovateľ sa mal nechať ovplyvniť vrcholnými predstaviteľmi zločineckej skupiny, pretože mal súhlasiť s ich žiadosťou, a v tom zmysle následne aj konať, čo nasvedčovalo, že sťažovateľ vo veci, ktorá sa ho osobne netýkala, mal vydieraním – hrozbou násilia a spôsobením inej ťažkej ujmy ako člen nebezpečného zoskupenia nútiť a ovplyvňovať poškodeného, aby zmenil svoje konanie podľa predstáv osôb, ktoré mali sťažovateľa touto úlohou poveriť, t. j. aby zodpovedalo ich požiadavkám a predstavám a zlomiť tak odpor poškodeného.

52. Za tohto stavu podľa najvyššieho súdu bolo možné predpokladať, že v prípade prepustenia sťažovateľa z väzby na slobodu pri jeho osobnostných vlastnostiach, ktoré nepriamo vyplývali nielen z povahy skutkov, pre ktoré je trestne stíhaný, ale aj z výpovedí ďalších najvyšším súdom menovaných osôb, pri jeho zjavnej ovplyvniteľnosti predstaviteľmi zločineckej skupiny, ktorí majú tiež nepochybne mimoriadny záujem na tom, aby neboli za stíhané skutky uznaní za vinných a odsúdení, bude pôsobiť na osoby, ktoré okrem iných aj jeho usvedčujú zo spáchania skôr uvedených trestných činov.

53. Na podporu skutočnosti o ochote sťažovateľa prispôsobovať realitu predstavám iných osôb najvyšší súd poukázal na výpoveď konkrétneho svedka.

54. Uvedené najvyšší súd považoval za skutočnosti dostatočne preukazujúce také konkrétne skutočnosti, ktoré sú spôsobilé založiť rozumnú (dôvodnú) obavu, že sťažovateľ by sa s veľkou pravdepodobnosťou mohol v prípade prepustenia na slobodu dopustiť konania kolúznej povahy.

55. Napriek skutočnosti, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nevzniesol námietku proti spôsobu, akým najvyšší v napadnutom uznesení sp. zn. 4 Tost 48/2020 z 30. novembra 2020 pristúpil k odôvodneniu svojich záverov, keď ako odpoveď na niektoré dôležité a pre rozhodnutie podstatné otázky odkázal na obsah predchádzajúcich rozhodnutí o osobnej slobode sťažovateľa v tejto trestnej veci, ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade poznamenať, že takúto formuláciu odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti považuje síce za krajnú (nie ideálnu) ale akceptovateľnú, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí bol sťažovateľovi ako strane trestného konania známy ich oznámením (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 241/07).

56. K námietke sťažovateľa, ktorú v ústavnej sťažnosti označil ako základnú, t. j. že najvyšší súd sa nevenoval dôvodnosti predĺženia väzby, ale splneniu jej materiálnych a formálnych dôvodov, ústavný súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu jasne vyplýva, ktoré skutočnosti tvorili podklad pre jeho rozhodnutie, akými ustanoveniami zákona sa riadil a k akému právnemu záveru odôvodnenému skutkovými okolnosťami dospel. Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv alebo slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné. A práve aj v tomto smere sa rozhodnutie najvyššieho súdu z hľadiska sťažovateľovej námietky o neexistencii dôvodov ďalšieho trvania väzby javí ako akceptovateľné. Opodstatnenosť potreby predĺženia, a teda ďalšieho trvania väzby sťažovateľa najvyšší súd odôvodnil predovšetkým charakterom trestnej činnosti páchanej zločineckou skupinou, pre ktorú je trestné stíhanie vedené a pre rozsiahlosť ktorej objektívne nebolo možné prípravné konanie ukončiť v rámci plynutia základnej lehoty väzby. Najvyšší súd za dôvodný akceptoval aj argument prokurátora, že po tom, ako v danej veci začali niektorí obvinení v tejto veci spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, vznikla potreba vykonať ďalšie (prokurátorom konkretizované) procesné (vyšetrovacie) úkony. V tomto smere ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v tejto časti za dostatočné a presvedčivé.

57. V okolnostiach danej veci ústavný súd nepovažuje za nekonformnú so základným právom na osobnú slobodu ani tú skutočnosť, že v súvislosti s potrebou predĺženia lehoty väzby sťažovateľa najvyšší súd poukázal aj na skutočnosti týkajúce sa iného obvineného, ktorú sťažovateľ namieta s odôvodnením, že najvyšší súd neposudzoval dôvody predĺženia lehoty väzby individuálne. Podľa názoru ústavného súdu následná (doplňujúca) formulácia uplatnená najvyšším súdom, že *„náročnosť, rozsah trestnej veci, potreba vykonania množstva úkonov sa vzťahovala aj na sťažovateľa“*, jasne signalizovala, že nešlo o rezignáciu na individuálne preskúmanie potreby predĺženia väzby sťažovateľa, ale bola konštatovaním existencie tých istých dôvodov, ktoré už uviedol aj k osobe ďalšieho obvineného.

58. Pokiaľ sťažovateľ spochybňuje existenciu dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pre ktorý bol do väzby vzatý a stále sa v nej nachádza, najvyšší súd záver o jeho danosti podporil odkazom na predošlé rozhodnutia o osobnej slobode sťažovateľa a zvlášť na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020 týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode sťažovateľa, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 24. septembra 2020 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. V odôvodnení označeného uznesenia z 20. októbra 2020 sa najvyšší súd v prvom rade vysporiadal s otázkou dôvodnosti podozrenia, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestných činov a sú dôvody na podozrenie, že tieto spáchal sťažovateľ. Poukázal pritom na výpovede konkrétnych svedkov. Vo vzťahu k existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že dôvodná obava, že sťažovateľ na slobode bude pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, vplynula už zo samotného konania sťažovateľa, pre podozrenie zo spáchania ktorého je trestne stíhaný, ako aj z vykonaného dokazovania, ktoré svedčí o zjavnej ovplyvniteľnosti sťažovateľa predstaviteľmi zločineckej skupiny do tej miery, že prepustením na slobodu bude pôsobiť na osoby, ktoré usvedčujú z trestnej činnosti okrem iných aj jeho samotného.

59. Ústavný súd pre úplnosť na tomto mieste považoval za potrebné tiež uviesť, že sťažovateľ uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 37/2020 z 20. októbra 2020 ústavnou sťažnosťou nenapadol ani v tomto ani inom konaní pred ústavným súdom. Táto skutočnosť síce nijako rozhodovanie v aktuálnom konaní neovplyvnila, ale signalizuje, že sťažovateľ jeho závery akceptoval.

60. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľove námietky predstreté v ústavnej sťažnosti nespochybňujú záver najvyššieho súdu o pretrvávajúcom dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Najvyšší súd odkazom na predošlé rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe sťažovateľa uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti podľa jeho názoru dôvod tzv. kolúznej väzby odôvodňujú. Opakovanie týchto okolností v predošlých rozhodnutiach pritom neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii, k čomu v tomto prípade došlo, keď najvyšší súd konštatoval aktuálnosť rozhodnutia z 20. októbra 2020.

61. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd, v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných na rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa (vrátane posúdenia aktuálnosti záverov súdov uvedených v predchádzajúcich rozhodnutiach v danom štádiu trestného konania), vo svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového a právneho stavu vyplývajúceho zo spisového materiálu v danej veci, z návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, z uznesenia špecializovaného trestného súdu a z uznesenia najvyššieho súdu z 20. októbra 2020, z ktorých vyplývali skutkové okolnosti odôvodňujúce prijatie záveru o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa pre podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, záveru týkajúceho sa pretrvávania väzobného dôvodu u neho, ako aj záveru o potrebe predĺženia lehoty jeho väzby, pritom uvedené právne závery najvyšší súd plne akceptoval.

62. Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v ústavnej sťažnosti, sa ústavný súd nedomnieva, že by z tohto rozhodnutia vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných

právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, či nepreskúmateľné, a tak nezlučiteľné s čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

63. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

64. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu